

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 330/2023-36

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa

[REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Perhács s. r. o., Jelenec 353, IČO 51 864 983, v mene ktorej koná advokát Mgr. JUDr. Zoltán Perhács, PhD., proti postupu Krajského súdu v Bratislave (teraz Správneho súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 81/2020 (teraz pod sp. zn. BA-5S/81/2020) takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 81/2020 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj základné právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Správnemu súdu v Bratislave **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. BA-5S/81/2020 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadost'učinenie v sume **1 500 eur**, ktoré **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Sťažovateľovi **priznáva** náhradu trov právneho zastúpenia v sume **530,86 eur**, ktorú **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť právnemu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom Oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava (ďalej len „OCP“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-HCP-BA6-93/2019-PPC; postupom a rozhodnutím Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Bratislava (ďalej len „RHCP“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-HCP-BA2-2019/026664 a Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru (ďalej aj „ÚHCP“) v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-HCP-OCP1-2020/013842 a postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 81/2020 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Sťažovateľ tiež navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým by prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 100 000 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 330/2023-18 z 21. júna 2023 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základných práv podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 19 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

3. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 28. novembra 2018 na OCP žiadosť o udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas na území Slovenskej republiky podľa zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“). Rozhodnutím ČVS: PPZ-HCP-BA6-93-014/2019-PPC z 25. februára 2019 bola žiadosť sťažovateľa zamietnutá. Odvolanie sťažovateľa bolo OCP postúpené RHCP, ktoré rozhodnutím ČVS: PPZ-HCP-BA2-2019/026664-006 z 22. mája 2019 potvrdilo rozhodnutie OCP a odvolanie sťažovateľa zamietlo.

4. Následne RHCP vydalo rozhodnutie ČVS: PPZ-HCP-BA2-2019/026664-010 z 2. júla 2019 o nariadení obnovy konania vo veci udelenia trvalého pobytu na neobmedzený čas, súčasne opätovne rozhodlo o odvolaní sťažovateľa (proti rozhodnutiu z 22. mája 2019, pozn.) a vydalo nové rozhodnutie o odvolaní, v ktorom „zmenilo výrokovú časť“ z dôvodu, že OCP nesprávne právne

posúdilo vec a na daný skutkový stav aplikovalo nesprávne ustanovenie zákona o pobyte cudzincov. Sťažovateľ toto rozhodnutie napadol odvolaním.

5. Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru rozhodol, že RHCP nariadilo obnovu konania v rozpore so zákonom, pretože na to v tom čase neexistovali žiadne opodstatnené dôvody a nešlo v danom prípade o nápravu skutkových omylov. Zároveň zaviazal RHCP na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Rozhodnutím ČVS: PPZ-HCP-BA2-2019/026664-023 z 19. novembra 2019 bola zmenená výroková časť rozhodnutia (z 22. mája 2019, pozn.) tak, že žiadosť sťažovateľa bola zamietnutá podľa § 48 ods. 2 písm. h) zákona o pobyte cudzincov. Toto rozhodnutie napadol sťažovateľ odvolaním a ÚHCP rozhodnutím ČVS: PPZ-HCP-OCP1-2020/013842 z 3. februára 2020 rozhodnutie RHCP potvrdil.

6. Sťažovateľ podal 24. marca 2020 na krajskom súde žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu ÚHCP. Dňa 8. júla 2020 bolo sťažovateľovi doručené vyjadrenie žalovaného k žalobe a výzva krajského súdu k podaniu repliky. Repliku podal sťažovateľ 13. júla 2020.

7. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote z dôvodu prietáhov v konaniach vedených orgánmi verejnej moci. Podľa sťažovateľa celkovú dobu konania o jeho žiadosti možno s poukazom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) považovať za extrémne neprimeranú. Jeho vec bolo potrebné posúdiť aj s prihliadnutím na jej povahu, pretože ide o mimoriadne citeľný zásah do sféry osobných práv a slobôd, a význam pre jeho osobu a celú jeho rodinu. Sťažovateľ je od roku 2013 manželom štátnej občianky Slovenskej republiky s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, kde aj vychovávali 2 maloleté deti. K prietahom nedošlo v dôsledku zložitosti veci, pretože tá patrí k štandardnej rozhodovacej agende všeobecných súdov, alebo správania sťažovateľa, ale v dôsledku neefektívneho postupu orgánov verejnej moci. Dĺžku napadnutého konania na krajskom súde, ktorá od podania správnej žaloby predstavuje 3 roky, považuje sťažovateľ za neprimeranú. Počas tohto obdobia bol krajský súd nečinný, nevydal žiadne meritórne rozhodnutie, nenariadil žiadne pojednávanie, ani nevykonal žiadny úkon, ktorý by viedol k efektívnemu odstráneniu stavu právnej neistoty a rýchlemu rozhodnutiu vo veci.

8. V dôsledku neefektívneho konania správnych orgánov a nečinnosti krajského súdu došlo podľa sťažovateľa aj k porušeniu základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru. Pretrvávajúci stav právnej neistoty žiada sťažovateľ kompenzovať aj priznaním finančného zadosťučinenia.

II.

Vyjadrenie súdu a replika sťažovateľa

9. Podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 398/2022 Z. z. prešiel výkon súdnictva

od 1. júna 2023 z krajských súdov na správne súde vo všetkých veciach, a to z Krajského súdu v Bratislave, Krajského súdu v Nitre a Krajského súdu v Trnave na Správny súd v Bratislave. Z uvedeného dôvodu je spis Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5 S 81/2020 vedený na Správnom súde v Bratislave (ďalej len „správny súd“) pod sp. zn. BA-5S/81/2020.

10. Na základe výzvy ústavného súdu sa v podaní doručenom ústavnému súdu 18. júla 2023 vyjadrila k prijatej ústavnej sťažnosti sťažovateľa už predsedníčka správneho súdu, ktorá uviedla, že k 1. júnu 2023 prevzal správny súd 5 766 nerozhodnutých vecí, pričom „*momentálne*“ nie je ešte plne obsadený. Poukázala aj na priložené vyjadrenie zákonnej sudkyne, s ktorým sa stotožnila.

10.1. Zákonná sudkyňa uviedla, že predmetná vec bola náhodným výberom pridelená do senátu 5S správneho súdu 7. júna 2023 a jej ako sudkyňi spravodajkyni 21. júna 2023 spolu s ďalšími približne 490 vecami, počnúc vecami napadnutými v roku 2015. Z uvedeného dôvodu sa k postupu krajského súdu v napadnutom konaní mohla vyjadriť iba na základe obsahu súdneho spisu. Zo súdneho spisu je zrejmé, že sťažovateľ doručil krajskému súdu repliku 14. júla 2020. Následne krajský súd v ten istý deň zaslal žalovanému repliku na vedomie. V zmysle úradného záznamu z 11. januára 2021 dodatkom k rozvrhu práce bolo upravené zaradenie sudcov a prerozdelenie spisov na krajskom súde. V zmysle úradného záznamu z 5. mája 2021 bol spis zapožičaný ku konaniu na krajskom súde vedenému pod sp. zn. 6 S 124/2020. Toto súdne konanie bolo prerušené uznesením z 21. júna 2021 do právoplatného skončenia napadnutého konania. V zmysle úradného záznamu z 5. októbra 2021 bola dodatkom k rozvrhu práce do senátu 5S zaradená ďalšia sudkyňa.

Z obsahu súdneho spisu bola zistená bežná skutková zložitosť predmetnej veci. Pokiaľ ide o právnu zložitosť veci, zákonná sudkyňa poukázala na skutočnosť, že v obdobnej otázke v azylových veciach bola otázka neudelenia azylu odôvodnená nesúhlasným stanoviskom Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“) vyriešená v marci 2023 vyhlásením nesúladu jednotlivých ustanovení zákona o pobyte cudzincov s ústavou ústavným súdom, čo zaiste naznačuje určitú zložitosť právneho posúdenia predmetnej veci, v ktorej ide o neudelenie dlhodobého trvalého pobytu z dôvodu nesúhlasného stanoviska SIS. Zo spisu neboli zistené prieťahy spôsobené sťažovateľom.

10.2. Vo vzťahu k doterajšiemu priebehu napadnutého konania zákonná sudkyňa uviedla iba domnienku, že k prieťahom došlo pravdepodobne z dôvodu vysokej záťaže dlhodobo poddimenzovaného správneho kolégia krajského súdu, ktoré veci vybavovalo podľa priority a poradia, v akom boli zapísané do súdneho oddelenia, a táto vec „*takpovediac čakala na svoje poradie*“. Okrem uvedeného neboli zo spisu zistené iné okolnosti majúce vplyv na prieťahy v konaní. V rámci práce senátu 5S správneho súdu zákonná sudkyňa konštatovala, že vo veci bude nariadené pojednávanie po naštudovaní veci s prihliadnutím na rodinnú situáciu sťažovateľa na mesiac október, prípadne november 2023.

11. V rámci repliky sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 28. augusta 2023 v podstatnom uviedol, že obranu správneho súdu o všeobecne známej zaťaženosti krajského súdu považuje aj vzhľadom na stabilizovanú judikatúru ústavného súdu za neakceptovateľnú. Podľa sťažovateľa jeho vec nemožno vzhľadom na skutkový stav a právnu povahu hodnotiť ako

zložitú a patrí k štandardnej rozhodovacej agende všeobecných súdov. Predmet konania je pre sťažovateľa významný, pretože neudelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas má už aj dosiaľ ďalekosiahle následky nielen vo finančnom vyjadrení, ale najmä v oblasti pretrhnutia väzieb súkromného a rodinného života a fatálne následky pre celú jeho rodinu. Manželka a maloleté deti boli nútené opustiť Slovenskú republiku, krajinu, v ktorej sa narodili, boli vytrhnuté z prostredia, ktoré im bolo dôverne známe, z jedného dňa na druhý stratili kontakt so svojimi kamarátmi, starými rodičmi, materskou škôlkou, čo nenapraviteľne poznamenalo aj ich harmonický vývoj v psychickej a fyzickej oblasti. Podľa sťažovateľa doterajším postupom krajského súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu ním označených práv.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

12. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

13. Predmetom konania pred ústavným súdom po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie je rozhodovanie o tom, či postupom krajského súdu v napadnutom konaní a jeho nečinnosťou došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru EŠLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010, II. ÚS 123/2022). Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 99/07) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd v rámci prvého kritéria

prihliada aj na predmet sporu (povahu prerokúvanej veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľov (rozsudok ESLP vo veci Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike; aj IV. ÚS 187/07, III. ÚS 241/2017, I. ÚS 477/2020, II. ÚS 573/2022). Podľa rovnakých kritérií postupoval ústavný súd aj v danom prípade.

16. Pokiaľ ide o kritérium, ktorým je právna a faktická zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka posudzovaného konania nebola závislá od skutkovej zložitosti veci. Po právnej stránke možno súhlasiť s názorom zákonnej sudkyne správneho súdu o určitom stupni zložitosti veci. Aj vo veci sťažovateľa správne orgány jeho žiadosť o udelenie trvalého pobytu na neobmedzený čas na území Slovenskej republiky podľa zákona o pobyte cudzincov zamietli z dôvodu nesúhlasného stanoviska SIS.

17. Predmet posudzovaného konania pred krajským súdom nie je časovo zvlášť prioritizovaný, aj keď je nepochybné, že význam samotného konania a jeho výsledok sú nepochybne pre sťažovateľa vzhľadom na jeho rodinný život dôležité a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. V okolnostiach danej veci ústavný súd zastáva názor, že povaha tohto konania vzhľadom na dôsledky na rodinný život sťažovateľa podmieňovala prísnejšie hodnotenie jeho priebehu ústavným súdom z toho hľadiska, či v ňom došlo nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou k zbytočným prieťahom.

18. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v tomto konaní k zbytočným prieťahom.

19. Napokon ústavný súd hodnotil postup krajského súdu z hľadiska existencie zbytočných prieťahov v napadnutom konaní. Z ústavnej sťažnosti a vyjadrení k nej vyplýva, že napadnuté konanie sa začalo 25. marca 2020 a až do dňa vydania tohto nálezu stále prebieha (už na správnom súde, pozn.), a to bez jeho právoplatného skončenia a bez vydania meritórneho rozhodnutia, už celkovo 3 roky a 5 mesiacov, čo je vzhľadom na povahu veci už samo osebe ústavnoprávne neakceptovateľné.

20. Ústavný súd v okolnostiach danej veci poukázal na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na príslušnom súde, ktorý oprávnený subjekt požiadala o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (IV. ÚS 43/06, IV. ÚS 135/07). Vo výnimočných prípadoch daných špecifickými okolnosťami (ako to je aj v ústavnej sťažnosti napadnutom konaní vedenom teraz pred správnym súdom, na čo poukázala aj podpredsedníčka správneho súdu vo vyjadrení z 18. júla 2023), za ktorých všeobecný súd koná, však enormná zaťaženosť všeobecných súdov hraničiaca s ich schopnosťou zabezpečiť v relevantnom čase (obvyklý) riadny chod orgánov

verejnej moci môže predstavovať okolnosť hodnú osobitného zreteľa pri rozhodovaní o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia (IV. ÚS 471/2012, II. ÚS 138/2021).

21. Vychádzajúc z uvedených zistení, dospel ústavný súd k záveru, že v napadnutom konaní došlo k zbytočným priesťahom ústavnej intenzity, ktoré boli spôsobené obdobím dlhodobej nečinnosti, v ktorom krajský súd nekonal bez toho, aby mu v tom bránila závažná prekážka, a preto vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní (bod 1 výroku tohto nálezu).

22. Vychádzajúc zo skutočností, že ústavný súd konštatoval v postupe krajského súdu v napadnutom konaní s prihliadnutím na povahu posudzovanej veci zbytočné priesťahy, zastáva názor, že v priamej príčinnej súvislosti s porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a analogického práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo aj k neoprávnenému zásahu do základného práva sťažovateľa na ochranu rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, resp. do jeho práva na rešpektovanie rodinného života podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

IV.

Príkaz vo veci konať a primerané finančné zadosťučinenie

23. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd v nadväznosti na výrok uvedený v bode 1 výrokovej časti nálezu v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi prikázal správne mu súdu, aby v napadnutom konaní (teraz vedenom pod sp. zn. BA-5S/81/2020, pozn.), v ktorom nebolo v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľa právoplatne rozhodnuté, konal bez zbytočných priesťahov (bod 2 výroku tohto nálezu).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal. Z § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

25. Sťažovateľ sa domáha proti správnym orgánom a krajskému súdu priznania primeraného finančného zadosťučinenia v celkovej sume 100 000 eur, pričom poukazuje na skutočnosť, že v jeho veci ani napriek zjavne neprimeranej dĺžke konania nedošlo k odstráneniu stavu právnej neistoty, čím došlo aj k zásahu do jeho rodinného života.

26. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04, I. ÚS 257/08). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných aj EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

27. Ústavný súd považoval sťažovateľom požadovanú sumu finančného zadosťučinenia za neprimeranú a na tomto mieste pripomína, že EŠLP akceptuje priznávanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume, ktorá nie je neprimeraná, hoci by bola nižšia než suma priznávaná EŠLP (porovnaj Ivan a Martin Medić proti Chorvátsku, rozhodnutie z 5. 2. 2009, č. 55864/07; Roje proti Chorvátsku, rozhodnutie z 25. 6. 2009, č. 8301/06).

28. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, určitú mieru právnej zložitosti a prihliadajúc aj na charakter konania a význam pre sťažovateľa, dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 1 500 eur primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Trovy konania

29. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania. Sťažovateľ si v petite ústavnej sťažnosti uplatnil nárok na náhradu trov konania pred ústavným súdom za dva úkony právnej služby.

30. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom podľa § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pozostávajúcu z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Za tieto úkony uskutočnené v roku 2023 patrí odmena v sume dvakrát po 208,67 eur a režijný paušál v sume dvakrát po 12,52 eur. Tieto trovy právneho zastúpenia v sume 442,38 eur, keďže právny zástupca je aj platcom dane z pridanej hodnoty, sa v danom prípade zvyšujú o 20 %. Celkove teda trovy právneho zastúpenia predstavujú sumu 530,86 eur (bod 4 výroku tohto nálezu). Za úkon podania repliky doručenej 28. augusta 2023 ústavný súd odmenu nepriznal, keďže neobsahuje žiadne nové skutočnosti ani argumentáciu, ktorá by ústavnému súdu nebola známa, a sťažovateľ si to ani neuplatnil.

31. Priznanú náhradu trov konania je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. septembra 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu